

Taikus judėjimas už gyvosios gamtos išsaugojimą VšĮ „Girių inspekcija“

Kodas 306625563, Didlaukio g. 42-8, LT-08330 Vilnius, tel. +37067934089, el.paštas: giriuinspekcija@gmail.com
LT487189900010700257

Adresatai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai (Per TAIS)

**PASTABOS IR PASIŪLYMAI DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS
MINISTRO ĮSAKYMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
2022 M. BIRŽELIO 14 D. ĮSAKYMO NR. D1-184 „DĖL SAUGOMŲ GAMTOS
PAVELDO OBJEKTŲ PASKELBIMO IR JŲ RIBŲ SCHEMŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO**

TAIS reg. Nr. 26-8238

2026 m. birželio 10 d. Nr. GI-2026-06-10-01

Vilnius

VšĮ „Girių inspekcija“, veikianti viešojo intereso – gyvosios gamtos, biologinės įvairovės, miškų ir visuomenės teisės į veiksmingą aplinkos apsaugą – gynimo pagrindu, teikia pastabas dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. birželio 14 d. įsakymo Nr. D1-184 „Dėl saugomų gamtos paveldo objektų paskelbimo ir jų ribų schemų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto, paskelbto TAIS sistemoje: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/6ba701a159d111f1b20fcb7db81bf4bd> (toliau – Projektas).

Iš esmės pritariame Projekto tikslui paskelbti naujus valstybės saugomus gamtos paveldo objektus ir patvirtinti jų ribų schemas. Teigiamai vertiname tai, kad valstybės saugomų objektų sąrašas papildomas 6 geologiniais ir 47 botaniniais gamtos paveldo objektais, tarp jų – brandžiais, išskirtinių matmenų ar dendrologiniu požiūriu vertingais medžiais ir medžių grupėmis. Tokie objektai yra svarbūs ne tik kraštovaizdžio, kultūrine ir pažintine prasme, bet ir biologinei įvairovei, ypač kai seni medžiai tampa saugomų ar retų rūšių buveinėmis.

Kartu prašome patikslinti Projekto aiškinamąją medžiagą dėl trijų valstybės saugomų botaninių gamtos paveldo objektų statuso panaikinimo. Projekte siūloma pripažinti netekusiais galios 1.5.74, 1.5.403 ir 1.5.414 papunkčius bei atitinkamas ribų schemas. Iš lyginamojo varianto matyti, kad tai yra drevėta pušis Čepkelių rezervate, Zyplių miško dvikamienė pušis ir Žvėrių vinkšna, o teikime nurodyta bendra priežastis – objektai sunyko neatkuriamai dėl natūralių priežasčių.

Atsižvelgiant į tai, kad valstybės saugomo gamtos paveldo objekto statuso panaikinimas yra reikšmingas apsaugos režimo pakeitimas, siūlome prie Projekto medžiagos aiškiai pateikti trumpą individualų kiekvieno išbraukiamo objekto pagrindimą: objekto pavadinimą, vietą, būklę, sunykimo aplinkybes, vertinimo datą, būklės fotofiksaciją, o jei

turima – ir palyginamąsias nuotraukas prieš objekto sunykimą ir po jo, taip pat dokumentą, kuriuo remiantis konstatuota, kad objekto apsauga tapo netikslinga. Tai svarbu skaidrumui, visuomenės pasitikėjimui ir ateities praktikai, kai sprendžiama dėl saugomų gamtos paveldo objektų paskelbimo ar statuso panaikinimo.

Taip pat prašome užtikrinti, kad priėmus įsakymą naujų ir išbraukiamų objektų duomenys būtų operatyviai atnaujinti Saugomų teritorijų valstybės kadastrė, geoportal.lt erdviniuose duomenyse ir kituose institucijų naudojamuose duomenų šaltiniuose, kad gamtos paveldo objektų ribų schemas būtų matomos planuojant ūkinę veiklą, įskaitant miško kirtimus, ir išduodant su tokia veikla susijusius leidimus.

Apibendrinami Projektui pritariame, tačiau siūlome papildyti jo lydimąją medžiagą aiškesniu trijų išbraukiamų objektų pagrindimu ir užtikrinti savalaikį duomenų atnaujinimą oficialiose informacinėse sistemose.

Toks patikslinimas nesustabdytų teigiamo Projekto tikslo – naujų vertingų gamtos objektų apsaugos – tačiau sustiprintų sprendimų skaidrumą, praktinį įgyvendinimą ir visuomenės pasitikėjimą gamtos paveldo objektų paskelbimo ar jų apsaugos panaikinimo procesu.

Pažymime, kad mūsų organizacijos veikla laikytina visuomenės dalyvavimo viešojo intereso klausimais veikla pagal Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 31³⁵ straipsnį ir remiasi Orhuso konvencija.

Pagarbiai
VšĮ „Girių inspekcija“